

Universitätsbibliothek Paderborn

Reverendissimi Ac Illustrissimi D.D. Antonii Godeau Episcopi Venciensis Viri Celeberrimi Theologia Moralis

Ex Purissimis Sacrae Scripturae, Patrum Ac Conciliorum Fontibus Derivata,
Notis Theologicis Illustrata, Duasque In Partes Divisa

Complectens Tractatus I. De Fontibus Doctrinae moralis. II. De praecipuis
ejusdem Fundamentis. III. De Peccatis. IV. De Legibus. V. De summario
dilectionis Praecepto. VI. De primo decalogi Praecepto. VII. De secundi
decalogi Praecepto

Godeau, Antoine

Augustae Vindelicorum, 1774

Caput IV. Luxuriae descriptio, ac pessimae ejusdem soboles.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53562](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53562)

CAPUT IV.

Luxuriæ descriptio, ac pessimæ
ejusdem Soboles.

Luxuria est inordinatus appetitus venereorum, nempe actuum, qui contra ordinem, a natura Auctore Deo constitutum, ad humani seminis profusionem disponunt. Luxuria equidem quævis *superfluitas* dicitur; potissima tamen, ac propria ejus sedes in rebus venereis est. Luxuriosus (inquit S. Thomas 2. 2. Q. 153. a. 1. in corp.) aliquis dicitur, quasi solutus in voluptates; maxime autem voluptates venereæ animum hominis solvant; & ideo circa voluptates venereas maxime luxuria consideratur.

Vitium Capitale est luxuria, ac peccatum ex natura sua mortale. Delectatio enim venerea, quæ præcipuæ luxuriæ materia est, homines, eam inordinate desiderantes ad pessima sæpe consilia pertrahit; ac venereorum usum, quem natura ad propagationem, & conservationem humani generis destinavit, propter se ipsum quæri facit, quæ extra matrimonii statum deordinatio est, in se semper gravis, nisi consensus seu, advertentiæ imperfectione excusetur.

Unde Apostolus, dum carnis opera enumerat, præprimis luxuriam recenset, subditque: Qui talia agunt, Regnum Dei non consequentur (Galat. 5.). Et ad Ephesios scribens immoderatum vini usum, luxuriæ nutritivum, prohibet, obtestans: Nolite inebriari vino, in quo est luxuria (Ephes. 5.). Sancti quoque Patres luxuriam

veluti idololatriæ scelus execrantur. Vitium hoc Salomonem, Regum sapientissimum, stolidum idolorum adoratorem effecit; succendit urbes, evertit Regna, & cuncta, quæ orbem premunt, male invexit.

Luxuriæ species a Doctore Angelico sex numerantur (Q. 154. a. 1.), quæ omnes actu quodam externo complentur, suntque simplex fornicatio, adulterium, incestus, stuprum, raptus, & vitium contra naturam. De his infra, dum de sexto decalogi præcepto nobis sermo, distincte differemus. Hic de luxuria *imperfecta*, quæ in interna concupiscentia, ac delectatione consistit, pauca dicere visum fuit. Duplex impura delectatio distingui solet; morosa una, operosa altera. *Morosa* est libera de re venerea complacentia, absque tamen intentione procedendi ad actum. Id sæpe contingit, dum conjux de copula cum conjuge habita, quasi præsentem delectatur; dum fornicarius de tactibus osculis, aspectibus, verbis aliquando factis noviter sibi complacet, quin tamen reiterationem proponat. Delectatio hæc *morosa* dicitur; non a certa temporis mora, sed a voluntatis tergiversatione, utut brevissima, quia nempe illa objecti turpitudinem advertens, a recogitando non statim desistit, nec remedia arripit. *Operosa* delectatio est libera de re venerea complacentia cum intentione, et proposito data occasione actum impurum ponendi. Hæc multoties ex illa *morosa* oritur: utraque est graviter peccaminosa; quia inordinatorum motuum, ac ipsius pollutionis periculum adfert.

Luxuriæ descriptio, ac Soboles. 267

feri. De corde (inquit Christus *Matth.* 15.)
exerunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria
fornicationes . . . Hæc sunt, quæ coinquinant ho-
minem. Item: Omnis, qui viderit mulierem ad
concupiscendum eam, jam mæchatus est eam in cor-
de suo (*Matth.* 5.) (a).

Ea quæ modo de gravi delectationis venereæ
malitia diximus, potiore jure de impudicis tacti-
bus,

(a) Triplicem Delectationem P. Antoine (*Tr. de
Peccat. cap. 8. a. 4. q. 8.*) distinguit, nempe spiri-
tualem, mere sensibilem, & veneream. „*Spiri-
tualis*, inquit, est ea, quæ in sola voluntate re-
sident sine ullo motu sensibili in corpore. Hæc
delectatio, si sit de actu mortali, est mortalis,
& sumit speciem ab illo ut objecto. Delectatio
mere sensibilis est, quæ oritur ex proportione,
ac conformitate rei sensibilis cum organo sen-
sus, sine ulla commotione spirituum genitalium
circa partes venereas: qualis est delectatio,
quæ percipitur ex tactu rei blandæ ex gustu,
ex musica &c. Delectatio venerea ea est, quæ
sentitur circa partes venereas ex commotione
spirituum genitalium, seu generationi servien-
tium. *Prima* per omnia peccatorum genera va-
gatur, estque peccatum veniale, quando ejus ob-
jectum est leve malum; ut si de jocosio mendacio
læsteris: mortale vero, quando illius objectum
est grave malum, ut si de homicidio, stupro &c.
olim commisso delecteris. *Secunda*, propter se
quæsitâ, peccatum veniale est, ex singulari agen-
tis fragilitate nonnumquam ad mortale disponens.
Tertia deliberate admissa, sive directe, sive in-
directe quæsitâ, utut brevis juxta tutiorem pec-
catum lethale est, atque adeo non solum in se,
sed etiam in suis causis, non necessariis, procul facien-

bus, diuturnis aspectibus, colloquiis, ac libidinosis osculis sunt vera. Actus hi omnes ab objectis, circa quæ fiunt, suam specificam malitiam sumunt. Circa uxorem alterius prave delectaris vel omnino eam concupiscis? Adulter es: aliam innuptam inordinate desideras, tangisque &c. Fornicarius, aut stuprator es: erga eundem sexum inardescis? Sodomita es; quia actus imperfectus a perfectis, circa idem objectum ponendis, denominationem, & speciem accipiunt. Actus autem perfectus in genere luxuriæ copula est; delectationes, desideria, tactus &c. adhuc imperfecti reputantur; unde non minus horum quam illorum objectum in Confessione exprimi debet (a).

facienda. Unde si jocosum, adhuc tamen honestum cum Caja colloquium venereos in te motus excitat, abrumpendum est, ac in posterum evitandum; secus, si te hominem sæcularem, quavis cum qualibet fœmina loquela turbaret.

(a) Hic bene adnotanda, ac in praxi observanda P. Antoine doctrina. *Amplexus, contactus manuum, oscula in facie, si juxta morem Patriæ fiant, urbanitatis, ac benevolentis honestæ causa non sunt peccata per se, quia non sunt impudica, nec per se tendunt in actum venereum, & fiunt ob rationabilem causam. Ita communiter cum S. Thoma (2. 2. q. 154. a. 4.). Si vero ista fiant ex aliqua vanitate, joco, levitate, petulantia veniali, juxta multos sunt solum venialia, modo absit omnis affectus libidinosus, & periculum peccati gravis tam in se, quam in alio, nec habita ratione constitutionis personarum delectationem veneream multum excitent. Si autem ista sine causa exercita langiora sint, aut crebro fiant inter personas libidinis capaces, sunt mortalia; quia arguunt affectum ad libidinem, & excitant delectationem*

Luxuriæ descriptio, ac Soboles. 269

Pessimæ matris pessimas filias ex Sancto Gregorio Divus Thomas octo numerat (2. 2. q. 153. art. 5.) earumque genesin, prout solet, perspicue explicat. Dum enim appetitus inferior, seu concupiscentia vehementer circa delectabile occupatur, potentias superiores, quo minus rite operentur, impedit: unde consequitur in intellectu 1. *Cæcitas mentis*, ne agnoscat veritatem. 2. *Præcipitantia*, ne prudenter deliberet, sed bestia.

tionem veream, afferuntque morale periculum consensus in illam. Nam (ut recte monent) in materia tam lubrica, quæ de se essent solum venialia, si repetantur, aut diutius protrahantur, fiunt mortalia, curiositate aut levitate degenerante in libidinem. Quare admittens oscula morosa, aut crebra, aut indecentia, item tactus mamillarum, peccat mortaliter: quia cooperatur affectui libidinoso alterius, qui satis per ista indicatur. (Loc. cit. Resp. 5. ad Quæst. 11.). Idem iudicium juxta eundem clariss. Authorem ferendum de ejusmodi actibus ob solam delectationem sensibilem morose, ac sæpius factis quia illi actus sic exerciti, per se non parum excitant commotionem, ac delectationem veream, quæ necessitate quadam physica oritur ex tali delectatione sensibili repetita vel diuturna. Malitia autem actus non ex fine solum, sed etiam ex affectu, quem pariunt, sumi debet. Hinc Alexander VII damnavit hanc propositionem: *Est probabilis opinio, quæ dicit esse tantum veniale osculum habitum ob delectationem carnalem, & sensibilem, quæ ex osculo oritur, secluso periculo consensus ulterioris, & pollutionis.* Et Benedictus XIV per speciale decretum istam proscripsit: *Vellicare genas, & mamillas tangere Monialium sunt actus subimpudici, de se veniales, & solum ex pravo affectu, & ex prava intentione mortales.*

stiarium more statim in actum prorumpat. *Inconsideratio* ne actus inhonestatem, & sequela consideret. 4. *Inconstantia* ne ea, quæ hinc inde bene decrevit, exequatur. Intellectui sic m fere excæcato, flebilis voluntatis depravatio r spondet. In hominis siquidem luxuriosi volun rate. 1. Regnat *amor sui*, quo sibi nonnisi delectabilia cupit. 2. Succedit *odium Dei*, qui ha delectabilia prohibet, ac punit. 3. *Affectus presentis sæculi*, quo hisce lubricis semper frui pot exoptat. 4. *Desperatio futuri sæculi*, qua a carnalibus detentus, spirituales futuræ vitæ delicia fastidit, ac non minus harum abdicacionem, quam illarum affecutionem velut impossibilem concepit.

Remedia contra luxuriæ malum universaliora (nam specialia quædam infra adulteris &c. proponabimus) Sanctorum Patrum calculo sunt 1. *Serria gravissimarum pœnarum*, quibus Deus luxuriosos punit, ac frequens consideratio. Has inter præcipue sunt mentis hebetudo, corporis lassitudo, ac varia infirmitas, impœnitentia finalis ac æterna damnatio. 2. *Otiû fuga*, ac ordinatum laboris exercitium; vix unquam magis tentatus diabolus laborat, ac dum homo vacat. David in domus solario pro exemplo serviat. 3. *Gulæ & ebrietatis derelictio*. Nam *Gulæ appendices lascivia, atque luxuria*, inquit Tertullianus (lib. de Jejun.) & Hieronymus: *Esus carniû, & potus vini, ventrisque saturitas seminarium libidinis est. Unde & Comicus, sine Cerere, inquit, Liberò friget Venus* (lib. II. advers. Jovin.). 4. *Familiaritatis cum altero sexu generosa abdicacione*. *In medio mulierum noli commorari; de v*

stimentis enim procedit tineæ, & a muliere iniquitas viri. Melior est enim iniquitas viri, quam mulier benefaciens (Ecclesiastici 42.). Unde non modo infames, sed & piæ fæminæ, quoad fieri potest, sunt vitandæ. 5. Vigilans sensuum custodia. Sensus corporum quasi equi sunt, (inquit Hieronymus lib. II. cont. Jovin.) sine ratione currentes, anima vero in aurigæ modum retinet fræna currentium, & quomodo equi absque rectoris præcipites ruunt; ita corpus sine ratione, & imperio animæ in suum fertur interitum. Et Job ait: *Pepigi fædus cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de virgine (cap. 31.)*. 6. Chœorum lascivarum, libellorum, imaginum ac exhibitionum obscœnarum perpetua exclusio. His enim impura phantasmata procreantur, queis concupiscentia, ut inordinatos in motus prorumpat, irritatur. 7. Humiliatio sui coram Deo propter præterita, & divini auxilii imploratio propter futura. Orationibus jaculatoriis, de mane, & per diem ad cælum mittendis, maxima vis inest; hisque Psalmi Davidici abundant: *Fiat cor meum immaculatum Domine! Spiritum reum innova in visceribus meis!* &c. 8. Frequens, ac sincera apud eundem Confessarium facienda Confessio, qui genio, ac pœnitentis statu explorato, efficaciora continuo suggerere remedia poterit, & quidem si ordinaria non fructificent, etiam extraordinaria, uti carnis macerationes per jejunia, flagella, cilicia &c. dummodo ista pœnitentis conditio ferat (a).

CA-

(a) Qui graves carnis motus in se advertit, illosque nec approbat, nec improbat, sed indifferenter,